

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu přírody

PROJEKT ZVÝŠENÍ STABILITY LESNÍCH POROSTŮ NA LIBERECKU V ROCE 2022

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503 | email: info@nadaceivanadejmala.cz | web: www.nadaceivanadejmala.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

BŘEZEN 2022

POPIS PROBLEMATIKY

Jedním ze základních problémů ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a s tím související narušená ekologická stabilita. Snížení rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem devastace krajiny a přírodních zdrojů našeho území v posledních desetiletích.

Nevhodný způsob hospodaření a znečišťování životního prostředí se odrazil i na stavu našich lesů. Celkově byly lesy a lesní půdy ve střední Evropě postiženy dlouholetým a intenzivním působením imisí a kyselých dešťů. Tyto negativní dopady průmyslových vlivů byly v našich podmínkách umocněny systémem obhospodařování lesů, který byl dlouhodobě zaměřen na jednostrannou podporu dřevoprodukční funkce. Důsledkem jsou dnešní převážně věkově i druhově monokulturní smrkové lesní porosty s výrazně sníženou odolností proti nepříznivým vlivům. Aktuálně také na řadě míst napadené kůrovcovou kalamitou.

HISTORIE PROJEKTU A CO JSME JIŽ DOKÁZALI

Po dlouhém období pěstování stejnověkých monokulturních lesních porostů za významného použití holosečného způsobu obhospodařování dochází v posledních letech v rámci České republiky k opětovnému návratu využívání šetrnějších způsobů hospodaření v lesích. Již od vzniku naší nadace podporujeme druhově rozmanité lesní porosty, které jsou nezbytné pro dlouhodobě stabilnější a přirozenější lesy. V počátcích se jednalo o programy zaměřené vyloženě na záchranu původního genofondu přímo v Jizerských horách, které byly postiženy významnou ekologickou katastrofou. Ta vedla k odlesnění více než 100 km² náhorních plošin. V současné době je situace již mnohem lepší, ale stav se vrací k normálu velice pomalu. Aktuálně cílíme k vyšší druhové i věkové biodiverzitě lesa a tuto snahu jsme v posledních letech začali přenášet do lesů na Liberecku. Spojili jsme se s odborným lesním hospodářem Ing. Janem Dudou, který se stará o obecní, církevní i soukromé lesy v okolí Liberce a hospodář v nich nepasečným způsobem s cílem vnést do porostů vyšší zastoupení jedlí a listnatých stromů. I díky příspěvkům našich dárců se za posledních osm let podařilo v Jizerských horách a na Liberecku vysázet 254 518 sazenic převážně buků, dubů nebo jedlí, na které naše nadace přispěla částkou přesahující 3,7 miliónu korun. V naší snaze budeme pokračovat i v letošním roce.

CO JE CÍLEM PROJEKTU

Dlouhodobé zkušenosti lesních hospodářů, které byly podtrženy vývojem posledních let ukazují, že pouze druhově a věkově rozmanitý les může odolávat nepříznivým podmínkám, které v současné době graduji. Jedná se o dlouhodobá suchá období a s nimi související aktuální kůrovcová kalamita. Zdravý a přirozený les by si s takovými vlivy dokázal poradit mnohem lépe a nedocházelo by ke vzniku tak rozsáhlých holin. Sázíme na změnu způsobu hospodaření v lesích a to přechodem na podrostní, výběrný způsob, který bude mít v podmínkách vybraných lesích nejširší využití a to zejména v částech lesních porostů, kde výrazně převažují ekologické a environmentální funkce nad funkcí produkční. Nízké a nerovnoměrné zastoupení listnatých dřevin a jedle si žádá jejich umělé zavádění. Je nezbytné důsledně využívat možnosti řízené přirozené obnovy všude tam, kde jsou pro tento postup a očekávané pozitivní výsledky vhodné předpoklady. K realizaci našeho záměru a k dosažení tohoto cíle slouží i náš projekt zvýšení stability lesních porostů na Liberecku. Jedná se o nekomerční projekt realizovaný převážně v obecních a církevních lesích. Naším cílem je dosažení stability, trvalosti a vyváženosti plnění všech funkcí lesa. Předpokladem pro jeho dosažení a udržení je respekt k lesu jako ekosystému se složitými vazbami.

České lesy, ty na Liberecku nevyjímaje, mají již dlouhodobě přemnožené stavy spárkaté zvěře, která způsobuje významné škody na nových výsadbách. Tím je prakticky znemožněna přirozená obnova lesa. Bez kvalitní ochrany vysázených sazenic by neměly dlouhodobou perspektivu. Snížování stavu zvěře na únosnou úroveň se příliš neděje a proto je potřebné budovat oplocenky a sazenice ochraňovat nátěry repelenty.

LOKALIZACE PROJEKTU

Zájmové lokality projektu zvýšení stability lesních porostů na Liberecku jsou převážně součástí nadregionálního biokoridoru ÚSES (územního systému ekologické stability). Prakticky všechny se nacházejí na obecních či církevních pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

Zaujatá výměra projektu, druhy, počty sazenic a délka oplocenek

Vlastník/ Katastrální území	Druh sazenic	Počet sazenic na lokalitě (ks)	Délka oplocenek (m)	Zaujatá výměra v projektu (ha)
Město Rychnov u Jablonce nad Nisou	Buk lesní	9 000		0,90
	Modřín opadavý	1 000		0,30
Obec Rádlo	Buk lesní	3 000		0,30
	Modřín opadavý	500		0,17
Obec Dlouhý Most	Buk lesní	3 000		0,30
Obec Šimonovice	Jedle bělokorá	1 000		0,20
Obec Bílý Kostel nad Nisou	Buk lesní	3 000		0,30
Město Hrádek nad Nisou	Buk lesní	2 000		0,20
	Dub letní	600		0,06
Obec Rynoltice	Dub letní	10 000		1,00
	Modřín opadavý	1 800		0,60
Jan Konrád - Líšný	Buk lesní	3 000		0,30
	Jedle bělokorá	1 500		0,30
Martina Šnajdrová – Žibřidice	Buk lesní	9 000		0,90
	Borovice	3 000		0,30
	Modřín opadavý	1 000		0,30
	Jedle bělokorá	1 800	500	0,36
Zdeněk Karásek – Bílý Kostel nad Nisou	Buk lesní	6 000		0,60
	Modřín opadavý	300		0,10
	Přirozená obnova		100	0,04
ŘK farnost Nová Ves	Buk lesní	3 000		0,30
ŘK farnost Chrastava	Buk lesní	6 000		0,60
	Modřín opadavý	500		0,17
Celkem		70 000	600	8,60

OBECNÉ POŽADAVKY NA KVALITU SAZENIC

Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost výsadby je kvalita použitého sadebního materiálu, který vždy podmiňuje úspěšnost následujícího vývoje lesního porostu. Jedině přísným dodržováním předepsané kvality zabráníme neúměrným ztrátám při obnově lesních porostů a zajistíme tak předpoklad pro budoucí naplnění všech požadovaných funkcí lesa včetně zajištění odolnosti a stability zakládaných lesních porostů. Využity budou sazenice krytokořenné – tzv. rašelino-celulózové kelímky (RCK), které jsou pro plánovanou podzimní výsadbu vhodné.

PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SAZENIC

Sazenice (krytokořenná)	Počet (ks)	Cena za kus s DPH	Celkem s DPH
Jedle bělokorá	4 300	23,90 Kč	102 770 Kč
Buk lesní	47 000	15,30 Kč	719 100 Kč
Dub letní	10 000	15,30 Kč	153 000 Kč
Dub letní	600	18,00 Kč	10 800 Kč
Modřín opadavý	5 100	16,40 Kč	83 640 Kč
Borovice	3 000	12,90 Kč	38 700 Kč
Celkem sazenice	70 000		1 108 010 Kč

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

Položka	Množství	Cena
Sazenice stromů – nákup sadebního materiálu	70 000 ks	1 108 010 Kč
Náklady na výsadby – práce (8,50 Kč á kus)	70 000 ks	595 000 Kč
Výstavba oplocenek pro jedle a duby (150 Kč á metr)	600 m	90 000 Kč
Celkové náklady včetně DPH		1 793 010 Kč

PRŮBĚH PROJEKTU

Proběhlo vytipování pozemků pro výsadby a volba vhodných druhů dřevin, během jara budou tyto sazenice objednány a dle potřeby budou vyzvednuty ze školek. Během léta a brzkého podzimu proběhne výstavba oplocenek, které budou chránit jedle a duby (některé výsadby probíhají do již hotových oplocenek) před okusem pupenů a větví ale i ohryzem kůry a vytloutáním. Následně budou sazenice pod odborným dohledem dle klimatických podmínek vysazovány během podzimu letošního roku a v dalších letech bude probíhat následná péče např. i formou ožínání, nátěry repelenty (u buků, modřínů a borovic) či opravou oplocenek (u jedlí a dubů). Následnou péči a udržitelnost projektu zajistí realizátor projektu odborný lesní hospodář Ing. Jan Duda ve spolupráci s obcemi, farnostmi a soukromníky, na jejichž pozemcích se bude projekt provádět. Všichni majitelé lesa se zároveň zavazují, že budou ve svých lesích hospodařit nepasečným způsobem dlouhodobě.

O CO ŽÁDÁME

Realizace celého projektu je závislá na finančních prostředcích, které se nám podaří získat od našich dárců. Dovolte mi tedy se na Vaši společnost obrátit s žádostí o podporu výsadeb druhově rozmanitých lesů na Liberecku. Celkový rozpočet projektu činí v letošním roce 1 793 010,- Kč, z čehož naše nadace uhradí nákup i výsadbu 70 000 sazenic a náklady na jejich ochranu před zvěří. Byli bychom Vám a Vaší společnosti velice vděční, pokud byste nám s financováním projektu pomohli. Realizace probíhá již od roku 2015 a letos navazuje na předchozí úspěšný průběh, během kterého bylo vysázeno již přes 254 tisíc sazenic. S žádostí o dar se obracíme na vícero subjektů. Přibližně polovinu potřebných prostředků máme již přislíbenou a věříme, že se nám na realizaci projektu podaří zbývajících finance sehnat. Samotní vlastníci lesa se budou v příštích letech spolupodílet nad rámec předloženého rozpočtu úhradou následné péče a zajistí tak dlouhodobou udržitelnost projektu. Prostředky na část financování máme připravené i ve vlastním rozpočtu.

CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se nás podpořit, nabízíme Vám prostor pro Vaše logo v benefičním kalendáři Zaostřeno na Jizerky 2023, který má již jedenáctiletou tradici a u veřejnosti je velice oblíbený. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě a na našich internetových stránkách. A to vše ve spojení s projektem, který bude pomáhat posilovat druhovou rozmanitost lesa, jenž je nezbytná pro jeho dlouhodobou, přirozenou a zdravou budoucnost.

O NADACI

Nadace Ivana Dejerala pro ochranu přírody funguje již od roku 1993 a je významnou celostátně působící nadací v oblasti životního prostředí. Chráníme a obnovujeme přírodní prostředí a motivujeme k tomu i širokou veřejnost. Poskytujeme nezávislou finanční pomoc organizacím i jednotlivcům, jejichž činnost je ve shodě s posláním nadace. Podporujeme projekty na ochranu a obnovu hodnot přírodního a krajinného prostředí. Pravidelně procházíme obsáhlým hodnocením a jsme držiteli certifikátu Znamka kvality, která je udělována Fórem dárců ověřeným nadacím.

V roce 2021 jsme přispěli na projekty pomáhající přírodě částkou přesahující 2,7 miliónů korun, což je o 800 tisíc korun více než rok předcházející a za to vděčíme všem našim dárcům. V poslední době se zaměřujeme

na nápravu vodního režimu v krajině přírodě blízkými opatřeními a výsadbu druhově i věkově rozmanitých lesů, tak aby byly zdravé a dlouhodobě udržitelné.

Díky našemu příspěvku se loni podařilo Jizersko-ještědskému horskému spolku zachránit rašeliniště v EVL Jizerské smrčiny v samém srdci Jizerských hor. To bylo v minulosti necitlivě odvodňováno, ale nyní se v melioračních příkopech vybudovaly přehrážky, které vodu zadržují v době dešťů a naopak ji postupně uvolňují, když je sucho. Došlo také k výsadbě 14 100 geneticky původních dřevin do jejich okolí. Podpořili jsme záchranu Sedmihorských mokřadů u Turnova, kde vzniklo 14 nových tůň a byly přerušeny meliorace, aby lokalita poskytovala ještě lepší prostředí pro značné množství vzácných ptáků, kteří zde hnízdí. S budováním tůň počítáme i do budoucna. Na Liberecku jsme pak pokračovali s výsadbami sazenic převážně jedlí, buků a dubů. Těch je za loňský rok nově v zemi 70 100 a díky ochraně před zvěří, která je v současné době nezbytností, věříme, že jsme tímto připravili odkaz krásných a zdravých lesů pro budoucí generaci. Pokračovali jsme také v podpoře ekologické výchovy dětí, kterou považujeme za velmi důležitou. Snažíme se tak ukázat nejen mladé generaci, že přírodu je potřeba chránit, pečovat o ni a chovat se k ní s respektem. Stovky tisíc ale putovaly i na další ochrannářské, výzkumné i publikační projekty, které se věnují nejen oblasti Jizerských hor.

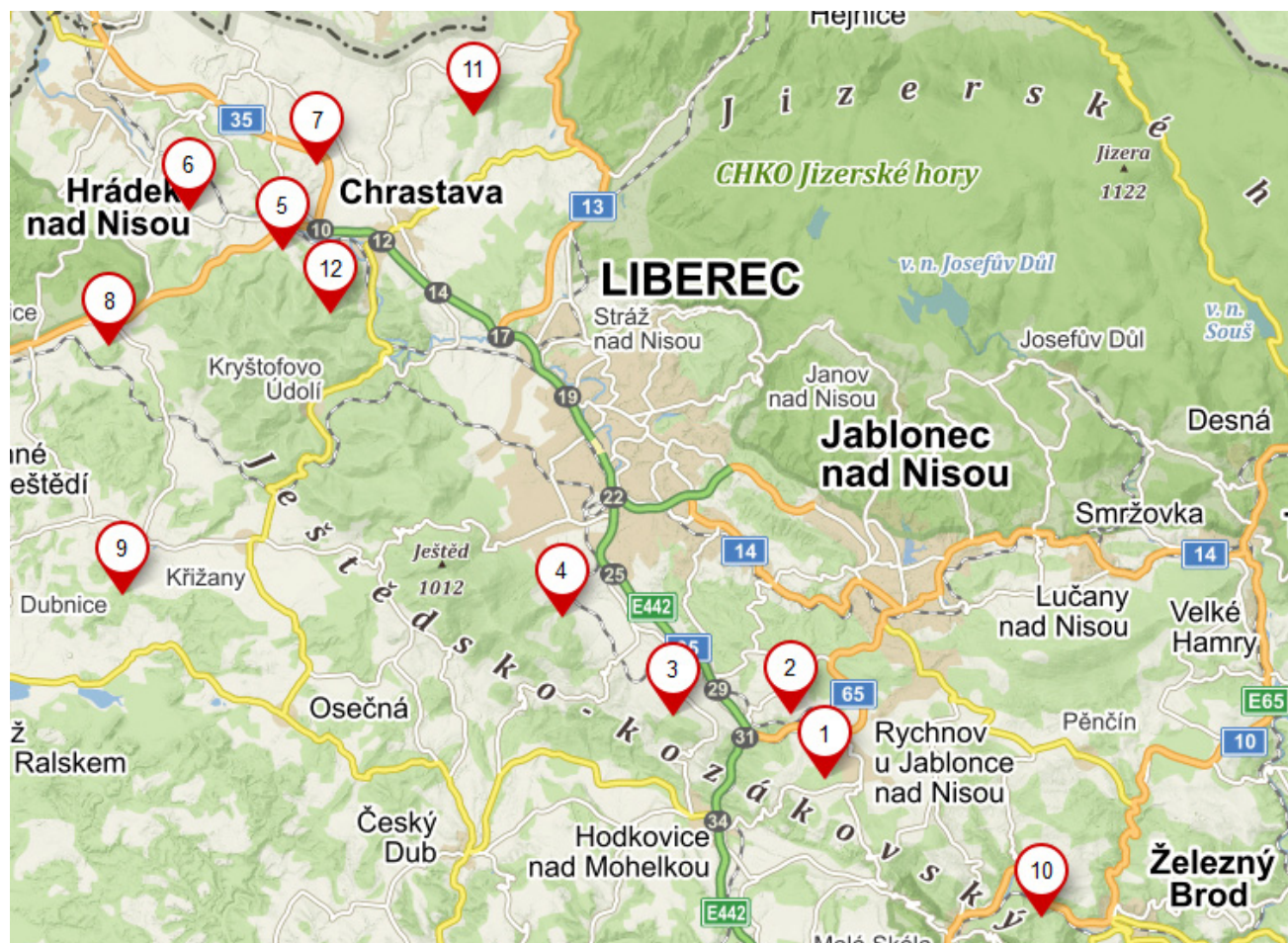

Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

Pomozte nám zvýšit druhovou rozmanitost našich lesů.

Děkujeme! ♥

ORIENTAČNÍ MAPA VÝSADEB

Legenda (množství sazenic dle lokality):

1. Rychnov u Jablonce nad Nisou • 10 000 ks sazenic	5.+6. Bílý Kostel nad Nisou • 9 300 ks sazenic	10. Líšný • 4 500 ks sazenic
2. Rádlo • 3 500 ks sazenic	7. Hrádek nad Nisou • 2 600 ks sazenic	11. Nová Ves u Chrastavy • 3 000 ks sazenic
3. Dlouhý Most • 3 000 ks sazenic	8. Rynoltice • 11 800 ks sazenic	12. Andělská Hora • 6 500 ks sazenic
4. Šimonovice • 1 000 ks sazenic	9. Žibřidice • 14 800 ks sazenic	

DETAILNĚJŠÍ MAPU VÝSADEB NALEZNETE ZDE:

<https://www.nadaceivanadejmala.cz/projekty/zvyseni-stability-lesnich-porostu-na-liberecku-v-roce-2022>